

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

**для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти за спеціальністю
281 «публічне управління та адміністрування»**

*Рекомендовано Науково-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 6 від 17.02.2022 р.)*

Програма комплексного атестаційного екзамену для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» / Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2022. 24 с.

УКЛАДАЧІ:

Сергій ШЕВЧЕНКО, завідувач кафедри управління та адміністрування факультету соціально-психологічної освіти та управління, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений працівник освіти України;

Мирослав ТРЕЦОВ, професор кафедри управління та адміністрування факультету соціально-психологічної освіти та управління, доктор наук з державного управління;

Наталія СИДОРЕНКО, доцент кафедри управління та адміністрування факультету соціально-психологічної освіти та управління, кандидат наук з державного управління, доцент;

Анна МУНЬКО, доцент кафедри управління та адміністрування факультету соціально-психологічної освіти та управління, кандидат наук з державного управління.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Наталія ЛИПОВСЬКА, професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка», доктор наук з державного управління, професор;

Ольга МАТВЕСЬВА, доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка», кандидат наук з державного управління, доцент.

ЗМІСТ

1. Методика проведення комплексного атестаційного екзамену	4
2. Вимоги щодо рівня сформованості знань, умінь та інших компетентностей здобувачів вищої освіти	6
3. Перелік теоретичних питань, які виносяться на атестацію	8
4. Критерії оцінювання.....	13
5. Список рекомендованої літератури	14

1. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Комплексний атестаційний екзамен з дисциплін за освітньо-професійною програмою (далі – комплексний екзамен) є складовою атестації здобувачів вищої освіти (далі – здобувачів) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та проводиться екзаменаційною комісією після завершення теоретичної і практичної частини навчання за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» з метою комплексної перевірки знань здобувачів, досягнення ними запланованих результатів навчання і встановлення фактичної відповідності рівня набутих здобувачами компетентностей її вимогам.

Завданнями атестації є:

- комплексна перевірка науково-теоретичної та практичної підготовки здобувачів з метою встановлення відповідності засвоєних ними рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»;

- прийняття рішення щодо присвоєння здобувачам відповідної освітньої кваліфікації, видачі дипломів (дипломів з відзнакою) державного зразка про здобуття освіти за відповідним освітнім ступенем або відмови у їх видачі (з необхідною аргументацією);

- розроблення пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки фахівців.

Призначення комплексного екзамену полягає у встановленні відповідності засвоєних здобувачами рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей з дисциплін, які включені до його складу, згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування».

Зміст комплексного екзамену охоплюється дисциплінами, що викладаються в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» і є завершальним етапом реалізації освітньо-професійної програми на першому рівні вищої освіти.

Підготовка до комплексного екзамену передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти із методичними рекомендаціями щодо його проведення, повторення лекційного матеріалу навчальних дисциплін, матеріалу для підготовки до семінарських та практичних занять, опрацювання основної та додаткової літератури з усіх тем курсів, питань, практичних завдань.

Напередодні проведення комплексного екзамену проводиться консультація, метою якої є надання здобувачам допомоги у висвітленні найбільш складних питань; до уваги також пропонується аналіз найбільш поширених помилок, що можуть виникати в ході складання комплексного екзамену.

До початку комплексного екзамену здобувачі мають чітко знати, в якій групі вони складають екзамен. Зазначена інформація доводиться до здобувачів через старост академічних груп та оприлюднюється на сайті університету.

Комплексний екзамен проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

Загальна тривалість комплексного екзамену не перевищує 80 хвилин.

Напередодні проведення комплексного екзамену проводиться консультація, метою якої є надання здобувачам допомоги у висвітленні найбільш складних питань; до уваги також пропонується аналіз найбільш поширених помилок, що можуть виникати в ході складання комплексного екзамену. Окрім групових консультацій, в міру необхідності, можуть проводитися й індивідуальні консультації.

Перша частина включає два теоретичні питання з дисциплін, що викладаються в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Друга частина завдання містить ситуацію з професійної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування з дисциплін, що викладаються в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», яка полягає у розв'язанні ситуативного завдання.

У процесі проведення комплексного екзамену здобувачі можуть використовувати такі засоби:

1) білети, що включають індивідуальні завдання, розроблені кафедрою управління та адміністрування відповідно до програм навчальних дисциплін, включених до комплексного екзамену;

2) спеціальні аркуші з печаткою навчально-наукового інституту, що видаються комісією для формулювання здобувачами вищої освіти відповідей на письмові питання;

3) програма комплексного екзамену, якими слухачі можуть користуватися під час атестації.

Виконання здобувачами вищої освіти завдань під час комплексного екзамену носить індивідуальний характер. Забороняється використання будь-яких не передбачених програмою засобів та джерел інформації. У разі використання здобувачем заборонених джерел чи підказок під час проведення атестації, екзаменаційна комісія приймає рішення про зупинку оцінювання здобувача із виставленням йому незадовільної оцінки.

2. ВИМОГИ ЩОДО РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА ІНШИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Метою комплексного атестаційного екзамену є визначення фактичної відповідності набутих здобувачами знань, умінь та інших компетентностей під час вивчення навчальних дисциплін, які входять до його складу, вимогам освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування».

Під час проведення комплексного атестаційного екзамену здобувач повинен у повному обсязі виявити рівень володіння набутими компетентностями згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування».

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні компетентності:

СК2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

СК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК13. Здатність до стратегічного та аналітичного мислення, управління проектами та ризиками.

СК15. Здатність до управління територіями в умовах економічної та політичної невизначеності.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

ПРН11. Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

ПРН18. Уміти визначити та структурувати пріоритети на галузевому рівні та забезпечувати реалістичне планування галузевого управління відповідно до визначених пріоритетів, ресурсного потенціалу, середньо- та довгостроковою спроможністю державного та місцевих бюджетів.

3. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

Теорія державного управління

1. Теоретико-методологічні засади державного управління.
2. Державне управління як основний різновид соціального управління.
3. Державне управління як галузь наукового знання.
4. Теоретико-методологічні засади формування сучасної моделі урядування в Україні.
5. Недоліки пострадянської адміністративно-командної системи в Україні.
6. Механізми прояву принципів державного управління.
7. Особливості застосування принципів державного управління.
8. Вітчизняний та зарубіжний досвід застосування принципів державного управління: порівняльна характеристика.
9. Держава як суб'єкт управління суспільним розвитком.
10. Обумовленість державного управління суспільним вектором історичної еволюції держави.
11. Загальна характеристика системи державного управління.
12. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування в соціально-економічній сфері.
13. Цілі державного управління.
14. Цілі та функції державного управління
15. Організаційно-функціональна структура державного управління.
16. Державно-управлінська діяльність.
17. Форми державно-управлінської діяльності.
18. Управлінська діяльність в державному управлінні та в інших видах управлінської діяльності: спільне та відмінне.
19. Сутність та види державно-управлінських рішень.
20. Організація виконання державно-управлінських рішень.
21. Контроль у сфері державного управління.
22. Заходи з покращання контролю у сфері державного управління.
23. Характеристика директиви стандартів внутрішнього контролю. Різновиди контролю.
24. Еволюція розвитку системи державного управління в Україні до початку ХХ ст.
25. Система державного управління в Україні в добу Хмельниччини.
26. Формування системи державного управління в Україні в ХХ – на початку ХХІ ст.
27. Органи державної влади та управління в Українській Державі 1918 р.
28. Формування системи державного управління в Україні в радянську добу.
29. Світовий досвід проведення адміністративної реформи і удосконалення системи державного управління.
30. Особливості розвитку системи державного управління в зарубіжних країнах.
31. Форми держави як основні детермінанти формування моделі державного управління в зарубіжних країнах.

32. Сучасні системи державного управління в країнах світу.
33. Місцеві органи влади в системі публічного управління країн світу: види, структура, компетенції.
34. Моделі взаємодії державних і муніципальних органів в зарубіжних країнах.
35. Поняття й види функцій державного управління.
36. Функціональна структура державного управління.
37. Сутнісні характеристики (рисни) організаційної структури державного управління.
38. Державний устрій як основа організації державного управління.
39. Основи побудови організаційної структури державного управління.
40. Форми управлінської діяльності.
41. Методи управлінської діяльності.
42. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні.
43. Верховна Рада та державне управління.
44. Інститут Президента та державне управління.
45. Система органів виконавчої влади України: загальна характеристика.
46. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція.
47. Міністерства України та їх повноваження.
48. Центральні органи виконавчої влади: їх види, статус, функції.
49. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
50. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій.
51. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні.

Місцеве самоврядування в системі публічного управління

1. Виникнення та розвиток місцевого самоврядування в Європі.
2. Громадянське самоврядування за часів Київської Русі.
3. Магдебурзьке право.
4. Військово-адміністративне самоврядування і полково-сотенний устрій Української козацької держави.
5. Місцеве самоврядування на українських землях у складі Російської імперії (XVIII – початок XX ст.).
6. Місцеве управління в Україні за радянських часів.
7. Поняття місцевого самоврядування.
8. Ознаки місцевого самоврядування.
9. Завдання місцевого самоврядування.
10. Принципи місцевого самоврядування.
11. Конституційно-правова основа місцевого самоврядування в Україні.
12. Міжнародно-правове регулювання місцевого самоврядування.
13. Національне законодавство, що регулює діяльність органів місцевого самоврядування.
14. Територіальна громада.
15. Сільська, селищна, міська рада.
16. Сільський, селищний, міський голова.
17. Виконавчі органи сільської, селищної, міської ради.

18. Староста.
19. Органи самоорганізації населення.
20. Власні та делеговані повноваження органів місцевого самоврядування.
21. Загальна компетенція сільських, селищних, міських рад.
22. Виключна компетенція сільських, селищних, міських рад.
23. Повноваження сільського, селищного, міського голови.
24. Повноваження у сфері соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку.
25. Повноваження в галузі бюджету, фінансів і цін.
26. Повноваження в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку.
27. Повноваження у галузі будівництва.
28. Повноваження у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, молодіжної політики, фізкультури і спорту.
29. Повноваження у сфері регулювання земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища.
30. Повноваження у сфері соціального захисту населення.
31. Повноваження в галузі зовнішньоекономічної діяльності. Повноваження в галузі оборонної роботи.
32. Повноваження щодо вирішення питань адміністративно-територіального устрою.
33. Повноваження щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян.
34. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування.
35. Рухоме і нерухоме майно у власності територіальної громади.
36. Доходи місцевих бюджетів, інші кошти.
37. Земля, природні ресурси як матеріальна основа місцевого самоврядування.
38. Власні повноваження щодо управління майном, що належить до комунальної власності територіальних громад.
39. Контроль за використанням прибутків підприємств, установ та організацій комунальної власності територіальних громад.
40. Звіти про роботу Завідувачів підприємств, установ та організацій комунальної власності.
41. Порядок та умови відчуження комунального майна.
42. Делеговані повноваження щодо управління майном, що належить до комунальної власності територіальних громад.
43. Основні принципи врядування (ООН).
44. Європейська хартія місцевого самоврядування.
45. Принцип субсидіарності.
46. Сучасна структура місцевого самоврядування: зарубіжний досвід.
47. Інститути громадянського суспільства.
48. Реформування місцевого самоврядування: досвід Польщі.
49. Асоціації органів місцевого самоврядування.
50. Агенції місцевого розвитку.

Публічні фінанси

1. Поняття «бюджет», «публічні фінанси».
2. Етапи розвитку бюджетної системи в Україні.
3. Склад бюджетного законодавства.
4. Бюджетний устрій та бюджетна система України.
5. Принципи бюджетного устрою.
6. Бюджетна децентралізація.
7. Бюджет – основний фінансовий план держави.
8. Бюджет як інструмент реалізації соціально-економічних програм.
9. Бюджетний дефіцит, його причини і наслідки, методи управління.
10. Бюджетний процес.
11. Нормативно-правове забезпечення бюджетного процесу в Україні.
12. Доходи державного бюджету.
13. Податок на прибуток.
14. Податок на додану вартість.
15. Митні платежі.
16. Екологічний податок.
17. Доходи місцевих бюджетів.
18. Податок на доходи фізичних осіб.
19. Плата за землю.
20. Місцеві податки та збори.
21. Видатки державного бюджету.
22. Видатки місцевих бюджетів.
23. Специфіка фінансування економічної діяльності держави.
24. Цільові фонди.
25. Організаційно-функціональна (виконавча) процедура управління бюджетом.
26. Планувальна, прогнозна (орієнтовна) процедура управління бюджетом.
27. Мотивуюча процедура управління бюджетом (заохочення, стримування).
28. Контрольно-коректувальна процедура управління бюджетом.
29. Суспільно-політична взаємодія суб'єктів політичного процесу та бюджетної системи.
30. Форми політичної діяльності.
31. Бюджетна система як система управління публічними справами.
32. Структура бюджетної політичної системи.
33. Децентралізація державної влади та її вплив на бюджет.
34. Сутність бюджетної політики.
35. Мета бюджетної політики.
36. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на бюджетну політику.
37. Основи середньострокового публічного планування бюджету.
38. Бюджетні параметри на найближчі три роки з прогнозом на поступове зростання і відновлення економіки.
39. Нормативно-правова основа формування бюджетної декларації.
40. Порядок розробки та затвердження бюджетної декларації.

41. Структура та зміст бюджетної декларації.
42. Пріоритетні напрями бюджетної політики.
43. Основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України.
44. Міжнародні резерви та офіційний курс гривні.
45. Зміст бюджетної політики органів місцевого самоврядування.
46. Звітність про реалізацію бюджетної політики на місцевому рівні.
47. Сутність та мета регулювання міжбюджетних відносин.
48. Розмежування видатків, групування видатків.
49. Сутність та види міжбюджетних трансфертів.
50. Порядок надання міжбюджетних трансфертів.
51. Збалансування доходів і видатків бюджету місцевого самоврядування.
52. Сутність, причини державного боргу та його структура.
53. Внутрішні запозичення, їхня характеристика.
54. Зовнішні запозичення, їхня характеристика.
55. Управління державним кредитом.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Комплексний екзамен оцінюється згідно з Положенням про екзаменаційну комісію з проведення атестації здобувачів вищої освіти Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, затвердженим наказом ректора ДДУВС від 22.10.2018 р. № 894 (зі змінами) (табл. 1).

Таблиця 1

Критерії оцінювання комплексного екзамену

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	Пояснення
90–100	Відмінно	A	Теоретичний зміст навчальних дисциплін засвоєний у повному обсязі
83–89	Добре	B	Теоретичний зміст навчальних дисциплін засвоєний у повному обсязі, під час відповіді допущені незначна кількість несуттєвих помилок
75–82		C	Теоретичний зміст навчальних дисциплін переважно засвоєний; в основному матеріал викладений правильно з певною кількістю значних помилок
68–74	Задовільно	D	Теоретичний зміст навчальних дисциплін засвоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру у розумінні курсу
60–67		E	Теоретичний зміст навчальних дисциплін засвоєний частково, але задовольняє мінімальному обсягу знань
35–59	Незадовільно	FX	Теоретичний зміст навчальних дисциплін засвоєний частково з істотними прогалинами
1–34		F	Теоретичний зміст навчальних дисциплін не засвоєний

При оцінюванні екзамену підсумкова оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, як середнє арифметичне балів, отриманих за кожне завдання (питання) комплексного екзамену, яка потім переводиться у національну оцінку за п'ятибальною шкалою та шкалу ECTS.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основні нормативні акти

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://cutt.ly/3fQqGJG>.
2. Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 р. № 523-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/523-2014-%D1%80>.
4. Деякі питання реформування державного управління України: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. № 474-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>.
5. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 15.10.1985 р. URL: <https://cutt.ly/afxYwNn>.
6. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
7. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 р. № 90-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/29277890>.
8. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.
9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
10. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.
11. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.
12. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
13. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157>.
14. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
15. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/156>.
16. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: постанова КМУ від 05.08.2020 р. URL: <https://cutt.ly/NfxTV6j>.
17. Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в

установах банків державного сектору: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 р. № 378. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2015-%D0%BF>.

18. Про затвердження Порядку розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на вкладних (депозитних) рахунках у банках: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2011 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2011-%D0%BF>.

19. Про Концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу: указ Президента України від 05.03.2004 р. 278/2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/278/2004>.

20. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://cutt.ly/ufQqDlb>.

21. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII. URL: <https://cutt.ly/CfxT13N>.

22. Про Рахункову палату України: Закон України від 07.07.2015 р. № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.

23. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.

24. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333-р. URL: <https://cutt.ly/GfQwX8v>.

25. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 р. № 142-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/142-2017-%D1%80>.

26. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: указ Президента України від 30.09.2019 року № 722/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.

Підручники:

1. Амосов О. Ю., Ігнатенко О. С. Територіальне управління. Харків: Магістр, 2011. 408 с.

2. Головкін Б. М., Оболонцев В. Ф., Романов М. В. Запобігання корупції: підручник. Харків: Право, 2019. 296 с.

3. Загорський В. С., Телешун С. О. Публічне врядування. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.

4. Іжа М. М., Бодров В. Г. Галузеве управління. 2011. 648 с.

5. Князєв В. М., Розпутенко І. В. Теорія державного управління. 2011. 748 с.

6. Ковбасюк Ю. В., Ващенко К. О., Сурмін Ю. П. Державне управління: підручник. Київ, Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.

7. Сурмін Ю. П., Надолішній П. І. Методологія державного управління. 2011. 692 с.

8. Федосов В. М., Юрій С. І. Бюджетна система: підручник. Київ: Центр учбової літератури; Тернопіль: Економічна думка, 2012. 871 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Архієреєв С. І. Державне та регіональне управління: навч. посібник. Харків: Іванченко І. С., 2018. 127 с.
2. Бакуменко В. Д., Надолішній П. І., Їжа М. М., Арабаджи Г. І. Державне управління: основи теорії, історія і практика: навч. посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. 394 с.
3. Бобровська О. Ю., Крушельницька Т. А., Матвеева О. Ю. та ін. Управління фінансовими ресурсами та бюджетом територіальних громад: практ. посібник. Дніпро: ГРАНІ, 2018. 128 с.
4. Бодров В. Г. Державне регулювання економіки та економічна політика: навч. посібник. Київ: Академвидав, 2010. 520 с.
5. Вавринчук М. П. Політологічні аспекти державного управління: навч. посібник. Хмельницький: Поліграфіст-2, 2012. 416 с.
6. Кириленко О. П. Муніципальні фінанси: навч. посібник. Тернопіль: Астон, 2015. 360 с.
7. Кілієвич О. І., Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та механізми її впровадження: метод. рек. Київ: НАДУ, 2009. 88 с.
8. Латинін М. А., Бобровська О. Ю., Дорошенко Г. О. Державна економічна політика регіонального розвитку: навч. посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 420 с.
9. Липовська Н. А., Письменний І. В. Публічна політика: навч. посібник. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 104 с.
10. Лошицький М. В. Правові засоби протидії корупції: навч. посібник. Київ: Національна академія прокуратури України, 2019. 342 с.
11. Майорова Т. В., Диба М. І., Онишко С. В. Активізація інвестиційного процесу в Україні: колективна монографія. Київ: КНЕУ, 2012. 472 с.
12. Михненко А. М., Руснак О. В., Мудрак А. М., Кравченко С. О. Запобігання та протидія корупції: навч. посібник (Вид. 3-є, доп. і перероб.). Київ: НАДУ, 2012. 529 с.
13. Серьогін С. М., Липовська Н. А., Дрешпак В. М. Практичні рекомендації з питань формування спроможних територіальних громад. Вип. 1. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2015. 32 с.
14. Чемерис А. О. Розроблення публічної політики: практ. посібник. Київ: ТОВ «Софія», 2011. 128 с.
15. Шаповалова О. А. Запобігання корупції у запитаннях і відповідях: посібник для суддів. Київ: Ваїте, 2017. 146 с.
16. Шаров Ю. П. Муніципальні послуги: шлях до високої якості: монографія. Мелітополь: Видавничий дім ММД, 2008. 136 с.
17. Шаров Ю. П. Стратегічне планування та реалізація політики на центральному, регіональному та місцевому рівнях: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 56 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Бенько І. Д., Сисюк С. В. Корупція у сфері державних закупівель: форми прояву та засоби протидії. *Причорномор. екон. студії*. Вип. 38 (2), 2019. С. 84-87.
2. Бобровська О. Ю., Крушельницька Т. А., Серьогін С. М. Бюджетно-податкова політика України в умовах децентралізації: монографія. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2016. 164 с.
3. Головкін Б. М. Механізм запобігання корупції. *Часопис Київ. ун-ту права*. № 4. 2018. С. 254-260.
4. Ганущак Ю. І. Реформа територіальної організації влади. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». Київ: ТОВ «Софія-А», 2013. 160 с.
5. Грудницький В. М., Заргана В. В. Державне управління антикорупційною діяльністю в Україні. *Правові новели*. № 6. 2018. С. 79-84.
6. Василевич В. В., Василевська Т. Е., Нестерович В. Ф. та ін. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія. Київ: Вид-во Ліра-К, 2016. 524 с.
7. Казюк Я. М. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні: кол. монографія. Київ: РІДНА МОВА, 2016. С. 545-593.
8. Колтун В. С. Закономірності та тенденції розвитку місцевого самоврядування: комплементарний підхід: монографія. Київ: НАДУ, вид-во «Фенікс», 2015. 360 с.
9. Ревак І. О. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 219 с.
10. Крушельницька Т. А., Мунько А. Ю. Методологічні основи дослідження системи місцевих фінансів в умовах децентралізації влади в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. Вип. 3 (1), 2019. С. 146-151.
11. Крушельницька Т. А., Матвеева О. Ю. Формування бюджетів об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. *Публічне управління та митне адміністрування*. № 2. 2015. С. 160-168.
12. Крушельницька Т. А., Трещов М. М. Стратегічне управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів і базові положення його методології. *Eurasian Academic Research Journal*. Yerevan: ESSA. No. 10 (28), 2018. С. 6-13.
13. Мельник М. І. Корупція: сутність, поняття, заходи, протидії: монографія. Київ: Атака, 2001. 304 с.
14. Михальченко М. І. Корупція в Україні: політико-філософський аналіз: монографія. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2010. 615 с.
15. Серьогін С. М., Антонова О. В., Хожило І. І. Морально-етичні засади розвитку державної служби України: європейський та вітчизняний досвід: монографія. Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2007. 272 с.
16. Мунько А. Ю. Делегування повноважень між органами публічної влади: новітні інструменти. *Публічне адміністрування та національна безпека*. № 5, 2021. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-202>

17. Мунько А. Ю. Децентралізація та стандартизація системи публічних послуг (на прикладі сфери охорони здоров'я). *Державне управління: удосконалення та розвиток*. Дніпро: ДДАЕУ, 2020. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1714>.
18. Мунько А. Ю. Зміни ціннісних орієнтирів у політичній сфері в контексті постіндустріального суспільства. *Теорія та практика державного управління*. Харків: Вид-во ХарПІДУ НАДУ «Магістр», 2020. Вип. 1. С. 42-47.
19. Мунько А. Ю. Процедура дефолту органу місцевого самоврядування: досвід для України. *Ефективність державного управління*. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2020. Вип. 1. С. 173-183.
20. Мунько А. Ю., Трещов М. М. Україна в світі: соціально-економічний вимір. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. Дніпро: ДДУВС, 2020. № 2. С. 327-335.
21. Сидоренко Н. С., Марченко О. В. Вища освіта в глобалізованому світі: новітні тренди в управлінні, фінансуванні та забезпеченні якості. *Науковий журнал «Економічний часопис-XXI»*. 2019. С. 53-65.
22. Сидоренко Н. С. Імплементация європейських стандартів забезпечення якості вищої освіти в Україні: пошук ефективних шляхів. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія*. Київ: Міленіум. 2018. Вип. 291. С. 283-289.
23. Сидоренко Н. С. Удосконалення підходу до державного управління в сфері освіти України з урахуванням передового досвіду країн ЄС. *Держава та регіони: наук.-виробн. журнал. Серія: Держ. управління*. 2020. № 2 (70). С. 139-143.
24. Трещов М. М. Еволюція ролі органів місцевого самоврядування в ресурсному забезпеченні місцевих бюджетів України: нормативно-правовий аспект. *Visegrad Journal on Human Rights*. Bratislava: Pan-European University Faculty of Law, 2017. Vol. 2 (4). С. 159-164.
25. Трещов М. М. Моделювання процесів стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів. *Держава та регіони*. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2017. № 3 (59). С. 180-187.
26. Трещов М. М., Мунько А. Ю. Місцеві фінанси та місцеві бюджети: точки дотику та відмінності понять. *Ефективність державного управління*. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2015. Вип. 42. С. 183-190.
27. Трещов М. М. Концептуальні засади стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів. *Державне управління та місцеве самоврядування*. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. Вип. 4 (33). С. 67-75.
28. Трещов М. М. Макроекономічні ризики бюджетної політики України в умовах кризи. *Вісник післядипломної освіти. Серія: Соціальні та поведінкові науки*. Київ: УМО НАПНУ, 2021. Вип. 16 (45). С. 253-266.
29. Трещов М. М. Моделювання процесів стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів. *Держава та регіони*. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2017. № 3 (59). С. 180-187.

30. Трещов М. М. Муніципальні контракти як елемент модернізації системи міжбюджетних трансфертів в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. № 3 (71). С. 124-128.
31. Трещов М. М. Ресурсне забезпечення місцевих бюджетів України в умовах децентралізації влади. *Державне управління та місцеве самоврядування*. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. Вип. 2 (33). С. 136-141.
32. Трещов М. М. Удосконалення оперативного управління місцевими бюджетами в умовах децентралізації влади в Україні. *Публічне управління та митне адміністрування*. Дніпро: Гельветика, 2021. Вип. 1 (28). С. 83-87.
33. Трещов М. М. Україна на шляху до євроінтеграції: глобалізаційний контекст. *Науковий вісник: державне управління*. Київ: ТОВ «Про формат». № 3 (9), 2021. С. 215-235.
34. Трещов М. М. Децентралізація як засіб ресурсної самодостатності територіальних громад: теоретичний аспект. *Державне управління та місцеве самоврядування*. Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2015. Вип. 2 (25). С. 60-69.
35. Трещов М. М. Концептуальні засади стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів: монографія. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, Моноліт, 2018. 308 с.
36. Трещов М. М. Удосконалення ресурсного забезпечення місцевих бюджетів: податкові аспекти. *Jurnalul juridicnational: teorie si practica*. Chişinău: Tipocart print, 2017. No. 61 (28). С. 36-40.
37. Бобровська О. Ю., Савостенко Т. О., Каховська О. В. Формування та реалізація інноваційної соціально орієнтованої моделі розвитку територій в Україні. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2016. 124 с.
38. Чаплинський К. О., Савіщенко В. М., Шевченко С. О. Contemporary migration paradigm: management, legal, economic and sociocultural perspectives. *Економічний часопис-XXI*. № 179 (9-10), 2019.
39. Шевченко С. О. Аналіз поняттєво-категорійного апарату дослідження процесу гуманізації професійної підготовки публічних службовців. *Наукові праці. Серія: Державне управління*. Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. Вип. 252. Т 263. С. 184-190.
40. Шевченко С. О. Державне управління інтернаціоналізацією вищої освіти в Україні: сутність, зміст та напрями реалізації. *Східний часопис безпекових студій*. № 3 (1). 2018.
41. Шевченко С. О. Публічне управління інтернаціоналізацією вищої освіти в Україні: від глобального до національного вимірів. *Публічне управління та митне адміністрування*. № 2 (25), 2020. С. 173-180.
42. Шевченко С. О., Коваль Г. В. Зарубіжний досвід організації підвищення кваліфікації державних службовців. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. № 1, 2019. 19 с.
43. Шевченко С. О., Мунько А. Ю. Від державного до публічного управління: трансформаційний фокус професійної підготовки. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. Київ: Ліра-К, 2021. № 3 (15). С. 237-248.

44. Шевченко С. О., Сидоренко Н. С. Електронне урядування та ІКТ як інструменти протидії корупції у контексті світового тренду прозорості публічної служби. *Аспекти публічного управління*. Том 8, №5. 2020. С. 72-81.
45. Шевченко С. О., Трещов М. М. Розвиток управлінських навичок керівників органів державної влади. *Наукові перспективи*. Київ: GoToPrint, 2021. № 5 (11). С. 204-216.

Інтернет-ресурси:

1. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Децентралізація влади в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://agro.me.gov.ua>.
5. Міністерство внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua>.
6. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua>.
7. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://merp.gov.ua>.
8. Міністерство культури та інформаційної політики України. URL: <http://mincult.kmu.gov.ua>.
9. Міністерство оборони України. URL: mil.gov.ua.
10. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua>.
11. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua>.
12. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua>.
13. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
14. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>.
15. Національне агенство з питань державної служби України. URL: <http://www.nads.gov.ua>.
16. Президент України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

Навчальне видання

**Шевченко Сергій Олексійович
Трещов Мирослав Миколайович
Сидоренко Наталія Сергіївна
Мунько Анна Юріївна**

ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

**для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти за спеціальністю
281 «публічне управління та адміністрування»**

Редактори, оригінал-макет – *Є. В. Коваленко-Марченкова, А. В. Самотуга*

Підп. до друку 05.10.2022. Формат 60x84/16. Друк – трафаретний, цифровий.
Гарнітура – Times. Ум.-друк. арк. 1,4. Обл.-вид. арк. 1,5.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, rvv_vonr@dduvs.in.ua